

**GRONINGEN
WERKT SLIM**

Aanjager van duurzaam ondernemen

Pak de groene kansen!

Met het horecalabel Groen Genieten

Met het nieuwe horecalabel 'Groen Genieten' weten uw gasten, leveranciers en medewerkers dat u de groene kansen heeft aangegrepen om het horecapand inclusief

installaties duurzaam en dus toekomstbestendig te maken. Ook kan het u geld besparen. Dit is dus hét moment om stappen te zetten richting een duurzame onderneming.

Fotos © Stella Dekker

Laat het zien!

Horecaondernemers die hun pand en installaties verduurzamen, ontvangen het horecalabel 'Groen Genieten' van duurzaamheidsplatform Groningen Werkt Slim en een vermelding in de online Duurzame Stadsgids van Groener Groningen.

In deze folder leest u de voorwaarden waar het pand en de installaties aan moeten voldoen om het label 'Groen Genieten' te ontvangen. Het kan zijn dat niet alle voorwaarden voor uw onderneming van toepassing zijn. Daar houden we uiteraard rekening mee.

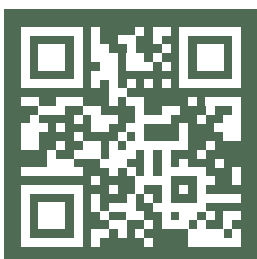
Tik ze aan

Onze adviseur komt bij u langs om u te vertellen over Groen Genieten en het bedrijfspand te bekijken. Daaruit volgt een actiepuntenlijst waarmee u aan de slag kunt. Natuurlijk kunt u ook zelfstandig starten. Als u vragen heeft, staan onze adviseurs klaar om u kosteloos en onafhankelijk te ondersteunen.

Goed om te weten: de voorwaarden zijn gedeeltelijk gekoppeld aan de Erkende Maatregelen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), waarvan is bewezen dat ze zich binnen vijf jaar terugverdienen.

Ga voor nog groener! Ga voor Groen Genieten STER

En gaat u voor meer? Kiest u bijvoorbeeld voor een menukaart met lokale producten en vegetarische opties? Rijdt u in een elektrische bedrijfswagen of worden bestellingen per fiets bezorgd? Ga dan aan de slag met het label Groen Genieten STER.

Bent u er klaar voor?

U doet toch ook mee? Pak de groene kansen en neem contact op via gws@ groningen.nl of ga naar www.groningenwerktslim.com

Maatregelen om te verduurzamen

Inzicht

Een slimme meter is een vereiste. Met inzicht speur je sluipverbruik en veel verbruikende apparaten eenvoudiger op.

Huurpand

Overleg met de verhuurder en volg het stappenplan.

Onderhoud

Tip: Sluit een onderhoudscontract af op je verwarmingsinstallatie en laat tenminste eens per twee jaar onderhoud plegen voor een efficiënte werking, minder kans op storingen en een langere levensduur van het toestel.

Zonneboiler

Tip: Gebruikt u veel warm water? Denk dan eens aan een zonneboiler.

Energiezuinige ventilatoren

De ontwikkeling van elektromotoren is enorm snel gegaan waardoor nieuwe energiezuinige ventilatoren zichzelf al binnen enkele jaren terugverdienen.

Ledverlichting

Ledverlichting verbruikt maar een fractie van de stroom van conventionele verlichting en gaat ook vele malen langer mee.

INZICHT EN MONITORING

- Gebruik van een energieregistratie- en bewakingsstelsel om inzicht te krijgen in het energieverbruik van het pand.
- Krijg inzicht in verbruik van individuele apparaten met een verbruiksmeter.
- Wijs een verantwoordelijke aan voor het periodiek monitoren van het verbruik.

ENERGIEBESPARING

GEBOUWSCHIL

- Isoleer de nog niet geïsoleerde delen van de gebouwschil.
- Vervang enkel glas en verouderd dubbel glas voor HR++ beglazing.
- Voorkom warmteverlies via openstaande deuren.

INSTALLATIES EN VERLICHTING

Verwarming

- Wek warmte energiezuinig op, gebruik voor maximale besparing een (hybride) warmtepomp (als het pand geschikt is) maar ten minste een moderne cv-ketel (van na 2001).
- Voorkom dat de verwarming buiten bedrijfstand aanstaat door een klokregeling in te stellen.
- Zorg dat de temperatuur per ruimte na te regelen is met bijvoorbeeld thermostaatknoppen of slimme radiatorknoppen.
- Isoleer verwarmingsleidingen en appendages die door onverwarmde ruimtes lopen.

Warm tapwater

- Verwarm het warm tapwater op een energiezuinige manier die bij de situatie past. In sommige gevallen zijn kleine boilers of doorstroomboilers efficiënter in gebruik.

Let op: in de meeste gevallen is het isoleren van warmwaterleidingen voor tapwater niet verantwoord in verband met legionellavorming.

Ventilatie

- Vervang elektrische ventilatoren van vóór 2015 voor moderne energiezuinige varianten en maak ze zoveel mogelijk vraaggestuurd (CO₂, vocht, beweging).
- Voorkom dat de ventilatie buiten bedrijfstand (volledig) aanstaat door een klokregeling in te stellen.

Verlichting

- Vervang alle verlichting naar ledverlichting (en vergeet de vluchtwegsignalering, koelcel- en buitenverlichting niet).
- Breng aanwezigheidsdetectie aan in bijruimtes zoals hallen en toiletten.

Voorkom een ijsklomp

Een laagje ijs van 2 mm op de verdampventilator zorgt al voor 10% extra stroomverbruik.

Warmteterugwinning

Zonde dat alle warmte het dak uit vliegt? Er zijn ook afzuigkappen met warmteterugwinning.

Hot-fill vaatwassen

Is er efficiënte warmwaterproductie aanwezig? Sluit de vaatwasser daar rechtstreeks op aan.

Terrasverwarming

Tip: Een goed en duurzamer alternatief voor (elektrische) terrasverwarming is het aanbieden van warmtekussens of -dekens. Maak ook het terras beschut waar dat kan.

CO₂ weg ermee

Helemaal goed bezig zijn en het pand helemaal CO₂-neutraal in gebruik hebben? Compenseer ook CO₂ van verbruikt gas. Informeer hiernaar bij de energieleverancier.

KEUKEN

- Voorkom ijsvorming op de verdamper van de koel- en vriescel door de verdampventilator aan de deur te koppelen en een ontdooiprogramma voor de verdampventilator in te stellen.
- Beperk koudeverlies door open of verouderde koelmeubels.
- Beperk het onnodig aanstaan van warmtelampen of infraroodsalamanders met een aan-uitschakelaar, tijdschakelaar of borddetectie.
- Beperk het onnodig (te hard) aanstaan van de afzuigkap.
- Vervang gasgestookte frituurtoestellen en combiteamers voor elektrische varianten, mits er voldoende capaciteit is op de elektriciteitsaansluiting.
- Vervang elektromotoren in keukenapparatuur van vóór 2015 voor moderne energiezuinige varianten.

TERRAS

- Maak per elektrische heater gebruik van een aan-uitschakelaar en tijdschakelaar of aanwezigheidsdetectie.
Let op: deze voorwaarde kan per gemeente door verschillende beleidsregels horeca een andere invulling hebben, bijvoorbeeld een (toekomstig) verbod op terrasverwarming.

HERKOMST ENERGIE

- Het zelf opwekken van energie heeft de voorkeur, mits mogelijk.
- Overige inkoop elektriciteit dient 'groene stroom' te zijn met GVO's (Garantie Van Oorsprong).

VOEDSELBEREIDING

- Gebruik duurzame ingrediënten. Er zijn veel opties om groenten, vlees en andere ingrediënten in te kopen die duurzaam geteeld of gehouden zijn. Deze zijn vaak ook van een hoge kwaliteit. En door bewust seizoensproducten te gebruiken kunt u nog duurzamer te werk gaan. Voor uw gasten is dat uiteraard een extra reden om volgend seizoen weer terug te komen om groen te genieten!

**GRONINGEN
WERKT SLIM**

Aanjager van duurzaam ondernemen

Duurzaamheidsplatform Groningen Werkt Slim is een initiatief van de vier Groninger bedrijvenverenigingen, de gemeente Groningen en de provincie Groningen. Ondernemers kunnen bij ons terecht voor kosteloos en onafhankelijk advies over onder meer energiebesparing en circulariteit.